

## Social- og boligminister Sophie Hæstorp Andersens talepapir

<b>Anledning</b>	Samråd P-R vedr. sagsbehandlingen og lovmedholdeligheden på børneområdet i Langeland Kommune, nye sanktionsmuligheder overfor kommuner, udbyttet af Task Forcen samt tilsynssag mod Langeland Kommune
<b>Dato / tid</b>	Torsdag den 12. december 2024 kl. 14.00-15.00
<b>Sted</b>	FT
<b>Talens varighed</b>	10-15 min.
<b>Talens formål</b>	Besvarelse af samrådsspørgsmål P, Q og R

**[Svar på samrådsspørgsmål P]**

- Tak for ordet og invitationen til samrådet i dag.
- På samrådet i dag besvarer jeg hhv. alm. del samrådsspørgsmål P, Q og R.
- Jeg ved, at spørgeren længe har haft et vedvarende fokus på Langeland Kommuner og på området. Og jeg forstår det godt. De sager, som har været fremme vedr. børneområdet i Langeland Kommune er meget kritisable. Det har derfor også min fulde opmærksomhed, fordi det selvfølgelig ikke kan fortsætte.
- Lad mig derfor begynde med at slå fast, så der slet ikke er tvivl om, hvor jeg står henne: Det er selvfølgelig helt afgørende, at fagligheden og kvaliteten i sagsbehandlingen på børneområdet i kommunerne er i orden.
- Det er et stort problem, når der bliver ved med at dukke nye, kritisable sager op, som sætter spørgsmålstejn ved kommunernes praksis og generelle overholdelse af lovgivningen, som det har været tilfældet med Langeland Kommune.
- Og jeg må også sige, at det virkelig undrer mig, når jeg kan læse de modstridende meldinger fra Langeland Kommune: I aviserne står der, at Socialchefen mener, at de er på sporet, mens formanden for børne-, unge- og socialudvalget fra Socialistisk Folkeparti omvendt erkender, at der ingen udvikling er sket. Og ovenikøbet finder det naturligt.
- Det finder jeg som minister fuldstændigt uacceptabelt. For vi skal huske, at der er borgere – og i disse tilfælde familier og børn i udsatte positioner – i den anden ende af forkerte afgørelser og manglende hjælp.
- Derfor er der også sat ind på forskellig vis for at understøtte Langeland Kommune i at rette op på situationen.
- Kommunen har bl.a. siden 2022 haft et forløb med den permanente Task Force på området for udsatte børn og unge, som bidrager til at styrke kvaliteten af kommunens sagsbehandling. Jeg ved, at der er god dialog ml. Task Forcen og Langeland Kommune om at fortsætte forløbet i 2025.
- Jeg kommer nærmere ind på Task Forcens arbejde i min besvarelse af samrådsspørgsmål Q.

- Langeland Kommune var derudover også en af de kommuner med mange børnesager, som modtog ekstra økonomisk støtte og skræddersyet rådgivning som led i aftalen om Børnene Først.
- Det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen, som henhører under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, rejste i november 2022 en tilsynssag over for Langeland Kommune. Ankestyrelsen er i øjeblikket stadig i gang med at følge op på deres udtalelse af 3. november 2022.
- Derudover har tilsynet den 29. november 2024 sendt en ny høring til Langeland Kommune om forholdene i Familieafdelingen med henblik på at vurdere, om der er anledning til at rejse en ny tilsynssag. Dette kommer jeg også nærmere ind på i min besvarelse af samrådsspørgsmål R.
- Med de indledende ord vil jeg besvare samrådsspørgsmål P.
- I spørgsmålet bliver jeg bedt om at redegøre for, hvorvidt der er brug for nye måder at sanktionere kommuner, der ikke overholder lovgivningen.
- Lad mig slå helt fast, at kommunalbestyrelserne i de enkelte kommuner er ansvarlige for, at kommunernes forvaltning fungerer tilfredsstillende og lever op til gældende lovgivning. Det tror jeg næppe kommer bag på spørgeren.
- Det er forudsætningen for, at sagsbehandlingen er god, herunder at de rette indsatser sættes i værk. Og det er afgørende for både børns og forældres retssikkerhed.
- Jeg har som minister – og det har Folketinget samlet set – en klar forventning om, at kommunerne selvfølgelig overholder lovgivningen. Som borger i enhver kommune skal man kunne stole på, at kommunen foretager en korrekt sagsbehandling.
- Når det er sagt, er jeg ikke blind for, at der er problemer med retssikkerheden på socialområdet flere steder.
- Familiernes og børnenes retssikkerhed drejer sig i først og fremmest om, at deres sag bliver vurderet på et fagligt og sagligt grundlag, og at de modtager den hjælp og støtte, de har behov for og ret til efter lovgivningen.
- Hvis det ikke er tilfældet, har vi et klagesystem, der er egnet til at rette op på forkerte afgørelser og sagsbehandlingsfejl.
- Det betyder, at hvis man som borger ønsker at klage over sagsbehandlingsfejl, så er det Ankestyrelsen, man som udgangspunkt skal klage til.

- Ankestyrelsen er klagemyndighed for bl.a. kommunernes afgørelser efter en række forskellige love. På socialområdet er det særligt væsentligt, at kommunernes og børne- og ungeudvalgets afgørelser efter barnets lov som udgangspunkt kan påklages til Ankestyrelsen.
- Og Ankestyrelsen har ikke alene mulighed for at hjemvise sagerne til fornyet behandling. Ankestyrelsen har også mulighed for at ændre en afgørelse ved helt eller delvist at erstatte kommunens afgørelse, hvilket kan bidrage til, at borgerne får den nødvendige hjælp hurtigere.
- Derudover fører Ankestyrelsen i første instans tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Ankestyrelsen kan tage sager op af egen drift, hvis der er tilstrækkelig anledning til det.
- Tilsynet henhører under indenrigs- og sundhedsministerens ressort.
- Ankestyrelsen har flere muligheder for at gribe ind over for kommuners lovbrud, som reglerne ser ud i dag.
- Ankestyrelsen har derimod ikke hjemmel til at sanktionere forhold som skyldes manglende faglighed eller ressourcer i kommunen, som i høj grad er det, som er på spil, når vi taler om Langeland Kommune.
- I samrådsspørgsmålet bliver jeg også spurgt ind til, om jeg mener, at der er behov for nye måder at sanktionere kommuner, der ikke overholder lovgivningen.
- For at svare på det spørgsmål, vil jeg gerne henvise til, at Rigsrevisionen i gang med en undersøgelse af Ankestyrelsens tilsyn på socialområdet.
- Undersøgelsen omfatter blandt andet Ankestyrelsens brug af sanktioner. Undersøgelsen omfatter også mere generelt tilrettelæggelsen af tilsynet på det sociale område.
- Rigsrevisionens beretning er planlagt til offentliggørelse 2. kvartal 2025.
- Derudover har jeg bedt mit ministerium om at afsøge muligheden for, om vi indenfor lovgivningen på mit område fremover kan pålægge kommuner at indgå forpligtende samarbejder med andre kommuner på det specialiserede børneområde.
- Hvis en lille kommune, som f.eks. Langeland, ikke selv har ressourcerne til at sørge for at sagsbehandlingen er i orden og retssikkerheden for borgerne ligeså, bliver vi nødt til at kunne sætte ind og pålægge kommuner at samarbejde, så kvaliteten styrkes,

- Når det er sagt, er det vigtigt at understrege, at vi også har et ansvar fra landspolitisk side.
- Vi skal understøtte, at rammerne er i orden. Vi skal med lovgivningen understøtte, at kommunerne bruger deres tid og ressourcer på det rigtige og det vigtige.
- Netop derfor er det så vigtigt, at barnets lov trådte i kraft 1. januar i år.
- Med barnets lov har vi taget et vigtigt første skridt mod at sikre en bedre og tidligere indsats for børn, unge og familier i udsatte positioner i vores samfund.
- Med barnets lov har vi ryddet ud i nogle af de unødvendige proceskrav i sagsbehandlingen. Så vi skaber bedre plads og mere tid til, at medarbejderne kan bruge deres faglige og kompetente dømmekraft i mødet med barnet og den unge.
- Reglerne er på samme tid gjort mere fleksible og afspejler i højere grad, at der er stor forskel på tyngden og kompleksiteten i de enkelte sager.

### **[Svar på samrådsspørgsmål Q]**

- Jeg vil nu gå videre og besvare samrådsspørgsmål Q, hvor der spørges ind til udbyttet af Den Permanente Task Force på området for udsatte børn og unge.
- Task Forcen er et samarbejde mellem Ankestyrelsen og Social - og Boligstyrelsen, og et Task Force-forløb består bl.a. af rådgivning, gennemgang af sager, sparring og kompetenceudvikling med de enkelte kommuner.
- Task Forcen har særligt fokus på kommunernes praksis i sagsprocesserne fra en sag kommer ind og til den afsluttes.
- Den enkelte kommune beslutter i samarbejde med Task Forcen, hvilke områder der skal prioriteres, og hvert forløb afhænger derfor af den specifikke kommunale kontekst.
- Samtidig er det vigtigt at understrege, at Task Forcen ikke kan rådgive om fx organisering, arbejdsmiljø eller økonomi, selvom at det også kan have indflydelse på, hvordan praksis er i den enkelte kommune.
- Task Forcen oplever, at de fleste kommuner er glade for udbyttet af samarbejdet med Task Forcen, og at der ses væsentlig udvikling i kommunerne under forløbene.
- Det er dog også erfaringen, at der er flere lokale forhold i en kommune, som generelt kan være hæmmende for

fremdriften samt have negativ betydning for deres udbytte af et Task Force-forløb.

- Det har været tilfældet ift. Langeland Kommune, hvor Task Forcens seneste vurdering er, at: "Task Forcen fortsat er bekymret for den socialfaglige og juridiske kvalitet i sagsbehandlingen".
- Derfor er det også godt, at Task Forcen ikke slipper grebet om kommunen, men at forløbet fortsætter.

### **[Svar på samrådsspørgsmål R]**

- Jeg vil nu gå videre til at besvare samrådsspørgsmål R.
- Her bliver jeg bedt om at forholde mig til, hvorvidt jeg mener, at der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag mod Langeland Kommune, eller om kommunen skal sættes under administration.
- Som sagt fører Ankestyrelsen tilsyn med kommunerne i første instans. Ankestyrelsen beslutter selv, om der er anledning til at rejse en tilsynssag.
- Ankestyrelsen har oplyst følgende til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som jeg her vil videregive:
- "Ankestyrelsen har oplyst, at den endnu ikke har afsluttet sin opfølgning på den tilsynsudtalelse, den afgav i november 2022 vedrørende Langeland Kommune.
- Ankestyrelsen har oplyst, at styrelsen den 22. november 2024 har modtaget en status på kommunens opfølgning på tilsynsudtalelsen. Tilsynet vil på baggrund af kommunens status tage stilling til, om det giver anledning til yderligere opfølgning.
- Ankestyrelsen har videre oplyst, at styrelsen den 3. juni 2024 har modtaget en henvendelse fra Den Permanente Task Force vedrørende den aktuelle situation i familieafdelingen.
- Tilsynet har den 29. november 2024 bedt kommunalbestyrelsen i Langeland Kommune om en udtalelse på baggrund af henvendelsen fra Den Permanente Task Force.
- Kommunalbestyrelsen skal særligt redegøre for, hvordan Langeland Kommune vil sikre, at kommunen overholder lovgivningen i forbindelse med behandling af sager i Familieafdelingen."
- Eftersom at sagen således stadig verserer i Ankestyrelsen, kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet som øverste tilsynsmyndighed ikke tage sagen op.

- Jeg bliver også spurgt til, om jeg mener, at kommunen skal sættes under administration.
- Til det er svaret helt kort: man kan ikke sætte en kommune under nogen former for administration inden for Social- og Boligministeriets område.
- Det afgørende må være, at kommunerne løfter deres del af ansvaret, og at vi lovgivningsmæssigt understøtter kommunerne i at lave et fagligt funderet og grundigt sagsbehandlingsarbejde, som er til gavn for borgeren, så de får den hjælp og støtte, de har krav på.
- Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at problemerne i Langeland Kommune er meget alvorlige – ikke mindst for de involverede borgere.
- Og netop derfor er der sat ind på forskellig vis, som jeg har redegjort for i min besvarelse. Ligesom at jeg også redegjorde for, at jeg ønsker at afsøge muligheden for, om vi fremover kan pålægge kommuner, som fx Langeland, at samarbejde på børneområdet.
- Derudover vil jeg afslutningsvist nævne, at mit ministerium har rakt ud til Langeland Kommune for snarest muligt at få et møde i kalenderen med Langelands borgmester, så jeg kan drøfte udfordringerne med ham.
- Med det vil jeg sige tak for ordet.